

"SLUŠOVICKÁ MAFIE" V AKCI

Důkazů o tom, že někdejší vedení slušovického agrokombinátu nepostupovalo seriózně ani v období po 17. listopadu 1989, bylo sneseno v minulých částech tohoto seriálu už více než dost. Pro léta 1990 a 1991 to však výrazně prokazoval také dokument s názvem "EKONO-

MICKÉ HODNOCENÍ ROZPADU DAK SLUŠOVICE", který ke dni 8. srpna 1991 vypracovali pracovníci odboru kontroly ministerstva zemědělství České republiky. Vzhledem k obsahové závažnosti si z něj dovolíme v následujícím textu citovat důležité pasáže...

(Pokračování z minulého čísla)

(*Dak Slušovice provozoval velmi rozličnou hospodářskou činnost, která zasahovala do všech oblastí zemědělské výroby, služeb i výzkumu. Současně však obsáhl další široké spektrum různých organizací v resortu ministerstva zemědělství, ale i mimo něj. Většina obchodů družstva se realizovala na základě dvou i vícestranných dohod, jež se uzavíraly z důvodů rozličných cenových hladin zboží. Proto byly např. uskutečňovány vývozy telat, krav, obilí, jablek aj. od cizích organizací za dovoz přípravků, zařízení atd., které bylo dále prodáváno i s určitou službou, což tyto kontrakty ještě více zvýhodňovalo oproti obdobným praktikám monopolních organizací podniků zahraničního obchodu...*)

Část VIII.

Přechodem k tržnímu mechanismu se staly záležitosti výhodných obchodů zcela běžné. JZD agrokombinát Slušovice tím ztratil jednak značný přísun přímých finančních prostředků z této činnosti, a dále monopolní postavení k prodeji svých výrobků na vnitřním trhu: To se nejdrmatičtěji projevilo v oblasti výpočetní techniky. Uvedený nepředvídaný ekonomický náraz nemohl onen kolos unést, protože jeho financování bylo vždy za hranic běžně využívanou či přípustnou ve stabilizovaných organizacích. Což přivedlo vedení agrokombinátu k názoru řešit situaci tak, aby se prostřednictvím nedostatku v zákonech bylo možno zbavit závazků - pohledávek, které měly u DAK jiné podniky.

DLUHY, KTERÉ NIKDO NECHCE PLATIT

Lze říci, že právě to byl hlavní důvod, proč v tomto družstvu vzniklo cca 160 různých soukromých společností, většinou s ručením omezeným, na něž se uvedené závazky měly převést. Že nešlo o malé částky, vidíme např. u podni-

ku Zemědělského zásobování a nákupu (ZZN), který podal návrh na řešení svého sporu v arbitrážním řízení. To platí zhruba o jedenašedesáti věřitelích: Ti ostatní, včetně zemědělských družstev a podniků, své pohledávky přinejmenším do poloviny roku 1991 nevymáhaly v naději, že po likvidaci DAK Slušovice budou jejich nároky alespoň částečně uspokojeny.

(Celkovou výši pohledávek však u agrokombinátu nešlo odhadnout ani operativně zjistit: Jen v resortu ministerstva zemědělství České republiky bylo totiž v roce 1991 více jak 3000 organizací, kterým Slušovice dlužily, ale již příklad zmíněných podniků Zemědělského zásobování a nákupu naznačil, že komplexní vyrovnání závazků nebude možné jen tak lehce uskutečnit. A to i přes značný majetek, kterým DAK Slušovice stále ještě v té době disponovalo. Tady je ovšem nutné brát v úvahu zcela rozdílnou hodnotu účetní a hodnotu reálnou s ohledem na neprodejnost některých zásob: Konkrétně šlo třeba o počítače a komponenty, jejichž cena přesahovala v polovině roku 1991 desítky milionů korun a reálná hodnota se rovnala maximálně několika tisícům korun.)

Jak již bylo řečeno, odbor kontroly ministerstva zemědělství České republiky provedl šetření u 71 státních podniků Zemědělského zásobování a výkupu. Jednalo se o pohledávky po lhůtě splatnosti, kterou uvedené organizace měly do konce prvního pololetí 1991 v České republice vůči DAK Slušovice. Což dohromady činilo 565 milionů korun.

Mezi tyto podniky resp. závody Zemědělského zásobování a výkupu, jímž agrokombinát nejvíce dlužil, patřil v té době například ZZN Zlín s 311 milionů korun, Česká lípa s 18.967.226 Kčs, Tábor s 18 milionů, Uherské Hradiště s 18.398.000 Kčs, Lovosice s devíti milióny korun, Znojmo se 7.600.000 Kčs, Rychnov nad Kn. s 11.523.210 korunami, Brno s 15 milióny Kčs, Opava se 14.870.976 korunami, Vsetín se 14.570.301 Kčs, Plzeň s 15.682.000 korunami, ZVOS Hradec Králové s devíti milióny Kčs, Zemědělské potřeby Praha 1, Václavské náměstí 48 se

45.015.180 korunami, Beroun se čtyřmi milióny 800 tisíci aj.

(Vlastně, bylo to strašně jednoduché: Nezákoně jednání před 17. listopadem 1989 vystřídala současná vychytralost. Hodit dluhy a odpovědnost na někoho jiného. A to, prosím, mluvíme pouze o jedenašedesáti podnicích Zemědělského zásobování a nákupu. Hlubokové kontroly z té doby by zcela jistě objevily další stovky, ne-li tisíce jiných organizací a možná mnoho miliard dluhů. Jenomže, kam se oty dluhy poděly? Zůstaly na "triku" tomu, co po "transformaci" nazýváme "zbytkem" agrokombinátu Slušovice? Nebo se rozptýlily do různých společností s ručením omezeným páni Čubů, Drňů, Čmolík, Garguláka, Kaláče a ostatních, které ručí za dluhy pouze do výše základního vkladu, tj. obvykle jen do jednoho sta tisíc korun? A co vyšetřovací orgány? Nechtěly nic vyšetřovat? Nebo nemohly? Nebo si to někdo nepřál? A co dnes, vice než let po 17. listopadu 1989?)

MÍSTO SPLÁCENÍ DLUHU - MLČENÍ

Mimo dlužné částky podnikům Zemědělského zásobování a nákupu měl DAK Slušovice, jak už bylo řečeno dříve, i jiné finanční závazky. Například na odvodu daní ze zisku musel zaplatit státu počátkem devadesátých let 246 miliónů 262 tisíc 712 korun jako doměrky zjištěné revizí finančního odboru bývalého Jihomoravského KNV za období let 1986 až 1988. Dá se tedy logicky předpokládat, že z tohoto hlediska byly vztahy družstva neurovnané i k dalším podnikům. A vůbec nemáme mít zemědělský charakter. Dokumentoval to třeba požadavek akciové společnosti Polytechna ve výši více jak 8 miliónů Kčs. Generální ředitel této firmy o tom dne 19. června 1991 psal následující příspěvek (čj. 164/91/C, R):

DAK Slušovice dluží a.s. Polytechna za různé provedené práce za hranicními subjekty přes 8 miliónů korun. V jejich získání nepomáhá ani, ani dopisy, ani arbitráže. Proto jsem tam jel osobně zjistit důvody neplacení. Výsledek cesty mě vede k napsání tohoto dopisu.

Pohledávky, kterých je celkem devět, vedení družstva rozdělilo tak, že jedna, asi za 900.000 Kčs, připadla na DAK MOVA Bratislava a zbytek na družstvo START Slušovice, které však právně neexistuje, neboť ho nikdo nechce zaregistrovat. Samozřejmě, že pohledávky uplatňujeme cestou arbitráže, ale DAK Slušovice existuje pouze de iure, takže i arbitrážní výnosy mají cenu jen potěšitelného papíru, ani o korunu víc.

Osmi miliónů korun nezaplacených v důsledku okolností mimo naši kontrolu, nás klidně přivede zcela nezaviněně do finančních svízeli, ne-li ke kolapsu; neboť jsme společností malá až střední a závazky vůči zahraničí jsme řádně uhradili.

Sleduji, jak se náš stát vypořádává s tíživým restitučním břemenem starým čtyřicet a více let. Nemohu si ale nepovšimnout, jak se právě dnes dějí nové majetkové krůdvy, zdaleka ne nezanedbatelné a staré sotva pár měsíců. Obávám se okamžiku, kdy předstoupím před svých 170 zaměstnanců a oznámím jim, že v důsledku chaosu vládnoucího v jiném resortu, nemáme na výplatu...

(Příznačné a zajímavé, co? Jenomže, případ Polytechny není ojedinelý. Existují mnohé další, které vedly s někdejšími agrokombinátami arbitrážní spory. V té době, jak vidno, bezvýhodně. A dnes, pokud jde o obchodní soudy, rovněž. Přesto však: Citované úryvky z dopisu generálního ředitele ing. Karla H. jsou v němčem nesmírně cenné. Ukazují totiž, jakým způsobem pan docent ing. František Čuba, CSc., a jeho přátelé přistupovali k likvidaci luhů. Prostě je rozdělili. Co nejméně na subjekty, které zvykají oni, co nejvíce na straně oblačky. Že vlastně většina z nich v době "dělení" oněch dluhů ani právně neexistovala? Co na tom! Hlavně že to šlo podle "platných zákonů a předpisů" realizovat...)

Ve druhé polovině osmdesátých let vykazoval agrokombinát JZD Slušovice velmi výrazný nárůst zisku. V roce 1986 dosáhl úrovně 316 miliónů korun a až do roku 1989 stoupal k astronomické částce 835 miliónů. Polistopadovou změnou politických a později i ekonomických podmínek však nastal okamžitý

a nezadržitelný pád. Už v roce 1990 vykázal DAK Slušovice ztrátu ve výši 460 milionů korun. Připočteme-li sem už zmíněnou sumu 246 milionů, které družstvo dlužilo na daňových odvodech a jež mělo zaplatit do 31. prosince 1990 (což pochopitelně nečinilo), dostali bychom se až k číslu 706 milionů korun. Nejméně. Protože zatím nikdo přesně další pohledávky vůči agrokombinátu nezná. Vysvětlení příčin onoho těžkého hospodářského krachu však docent ing. František Čuba, CSC., a jeho spolupracovníci coby bývalí vedoucí pracovníci JZD DAK Slušovice družstevníkům nikdy nepodali.

A nejen to. Snažili se navíc urychleně prodat majetek, který měli pouze spravovat. Údajně proto, aby získaných finančních prostředků by-

zickým osobám a přitom tvrdilo, že družstvo je insolventní?)

ZA CO A KOMU SE PRODÁVALO

Šetření, které prováděla v létě roku 1991 "jistá kompetentní organizace v České republice", mělo zmapovat pohyb části nemovitosti slušovického družstva od 17. listopadu 1989. A vyplynuly z něj vskutku zajímavé údaje: například, kolik objektů někdejšího a v době "prodeje či převodu" právně nezrušeného JZD AK Slušovice v oné době podivným způsobem změnilo majitele, kdo se stal tím novým, za kolik a za jakých podmínek. Lze říci, že se podařilo vytvořit "dost unikátní a poměrně obsáhlý seznam". Nejen co do po-

zaplacení nebylo požadováno naráz, nýbrž rozloženo na tři splátky: do konce roku 1990 se celkem prodalo 36 objektů a z tzv. půjček předpokládaly uzavřené smlouvy návratnost do pokladny družstva 289.588.000 Kčs (věřitelé však uhradili pouze necelých 110 milionů korun...), v následujícím roce 426 milionů 520 tisíc 600 korun (prodány byly zbývající čtyři a a úplně splaceno mělo být dohromady 24 objektů), zbytek, 121. 622.000 Kčs pak v roce 1992.

(Leckdo řekne: Co na tom, družstvo půjčilo bezúročně peníze. Jenomže, tohle má nejméně dva háčky. Agrokombinát dlužil stamiliónové částky různým věřitelům, další stamilióny na nedoplatcích daní, členům a zaměstnancům družstva se citelně krátily výplaty... A vedení půjčovalo pe-

Jenomže tyhle "zajímavé" půjčky a ještě zajímavější bezúročně "techle mechtle" měly svůj význam. A dost velký. Pánové, vlastně bývalí soudruzi, si totiž vesměs půjčovali sami sobě. Či spíše společně "vyvolených", které tvořili oni. Tam však, pochopitelně, prostí lidé coby podílníci nebo akcionáři vystoupit nemohli. Ani nesměli. Do nich se totiž dveře otvíraly jen někomu...

Než však přejdeme k těmhle věcem detailně, podíváme se na některé objekty, a kdo je koupil. Největší hodnotu, 20 milionů 200 tisíc korun, měla např. KVARTA (číslo hospodářské smlouvy 02647, kupující ASTEC, IČO 545511), dále SAMBOX, 119.000.000 Kčs (číslo HS 0052, kupující SLEZÁK, s.r.o., IČO 559849), UNO Veselá, 110 milionů 923 tisíc korun (číslo HS 01560, kupující RAN, s.r.o., IČO 559687), ZELENINA ND, 48.122.000 Kčs (číslo HS 01746, kupující TROJÁK, s.r.o., IČO 546402), ZOPO Lípa, 44 milionů 986 tisíc korun (číslo HS 0200, kupující TRIKAMO, a.s., IČO 531723), ZELÁRNA, 23.000.000 Kčs (číslo HS 00488, kupující TROJÁK), MONT.HALA ŽEL., 17 milionů 636 tisíc korun (číslo HS 01153, kupující POLSTAR, s.r.o., IČO 568503), SZ III, 9.361.000 Kčs (číslo HS 03433, kupující MORAVASTAV, s.r.o., IČO 568376), sklad VIZOVICE, devět milionů 83 tisíc korun (číslo HS 00900, kupující TRIKAMO), AGROTEAM, 4.930.000 Kčs (číslo HS 00202, kupující MORAGRO, a.s., IČO 487449), AKVARIA Spytihněv, tři miliony 412 tisíc korun (číslo HS 03227, kupující VALOR, s.r.o., IČO 00532380), HAMBURG CUKR, tři miliony 386 tisíc korun (číslo HS 0546, kupující GAPA, s.r.o., IČO 220361), AFLACE III, 1.296.000 Kčs (číslo HS 03300, kupující MONDON, s.r.o., IČO 557838)...

Celkem 17 slušovických společností z 22 evidovaných kupců. K nim ovšem nutno připočítat zhruba sedm fyzických osob, z toho dvě prokazatelně ze slušovického družstva. Slušný obrázek, co? Navíc, když si uvědomíme, že podle IČO až na jednoho všichni z výše uvedených patřili k tzv. nejstarším "kádrům", čili nejvěrnějším v agrokombinátu Slušovice. A pochopitelně také k těm vysoko postaveným. Také dostali nejvíc...

(A opět: všimněte si názvu společnosti. O mnohých jsme v předešlých částech našeho seriálu už mnohokrát hovořili. V různých, ne zrovna příjemných okolnostech. A zdá se,

Ředitelství dostihové dráhy, výstavní síň Slušovic.

lo použito pro vyrovnání hospodářského schodku roku 1990. Tohle všechno se ale dělo téměř neprůhledným způsobem. Podle získaných informací se transakce ve značné části případů realizovaly za bezúročně půjčky z družstevních finančních prostředků: jak ve vztahu k fyzickým, tak i k právním osobám. Pochopitelně, s dlouhodobým termínem odkladu plateb.

(Čímž zcela logicky docházelo k další nezanedbatelné finanční újme. Čili peníze na placení dluhů a schodku za rok 1990 - a pochopitelně i další roky - nebyly. Až na jednu malickou: Všiml si někdo skutečnosti, že vedení agrokombinátu poskytovalo ony finanční půjčky fy-

zku názvu firem a jmen kupujících, ale i cenových relací a dalších čísel, jež měla zůstat "navěky" utajena...

Zmíněný materiál zachycuje celkem čtyřicet objektů, které byly od ledna 1990 prodány vedením agrokombinátu: jednak akciovým společností nebo společností s ručením omezeným, vzniklým z majetkové podstaty družstva, jednak fyzickým osobám, většinou členům resp. zaměstnancům JZD. Jak již bylo řečeno, ti všichni na uvedenou transakci obdrželi z prostředků DAK Slušovice bezúročnou půjčku. A ne leckjakou. Hodnota výše citovaných čtyřiceti objektů totiž dohromady obnášela 837 milionů 770 tisíc 600 korun. Navíc jako překvapivou se jevila skutečnost, že jeji

nize, místo aby vyrovnávalo svoje závazky. Dokonce bezúročně. Vezměme si třeba jen čtyři namátkou vybrané společnosti, které tehdy koupily majetek v souhrnné ceně 502.760.000 Kčs a měly zaplatit na splátkách do konce roku 1990 dohromady 157 milionů 600 tisíc korun. Při v té době obvyklé dvacetiprocentní úrokové míře tak vlastně v tomto jediném konkrétním případě pan docent ing. František Čuba, CSC., a spol. okradli prostě členy a pracovníky družstva o úroky v hodnotě nejméně 30 milionů 71 tisíc 600 korun. Jen za jediný rok a v pouhých čtyřech případech. Dovede někdo spočítat, kolik by to dělalo při všech čtyřiceti objektech za celé dva roky?)

že jejich názvy padnou v budoucnu ještě mnohokrát. Majetek totiž začala ve Slušovicích hromadit jen velmi úzká skupina lidí. Funkcionáři nebo vyvolení. A pak přátelé, příbuzní...)

Zpráva "jistě" kompetentní organizace přinesla v letních měsících roku 1991 dost zajímavé údaje o rozprodeji slušovického agrokombinátu. Některé jste právě dočetli. Bohužel, nelze se z oněch materiálů dozvědět jmé-

společnost s ručením omezeným TROJÁK, kde působil předseduv syn Rostislav (milion splacen už 15. listopadu 1990, zbytek pak o šest týdnů později). Celkem tedy majetek v ceně 3 milióny 931 tisíc korun. To ale není zdaleka všechno: TROJÁK s Rostislavem Čubou ještě koupil ZELÁRNU (z ceny třiačtyřiceti miliónů korun k 9. listopadu 1990 zaplacen 13.000.000 Kčs a k 31. lednu 1991 deset miliónů korun), ZELENINU ND za 48 miliónů 122 tisíc korun (první splátka patnácti mili-

onů agrokombinátu, byl ručil majetkem?)

Nebyli to však jen Čubova rodina a její příbuzní. Ředitel AGROTOURU (družstevní cestovní podnik, IČO 534471) a zároveň šéf společnosti s ručením omezeným nesoucí stejný název JUDr. Zdeněk Novák koupil objekt cestovní kanceláře (zcela jistě i s vnitřním zařízením) AGROTOUR za pouhých 150.000 Kčs: Celou sumu

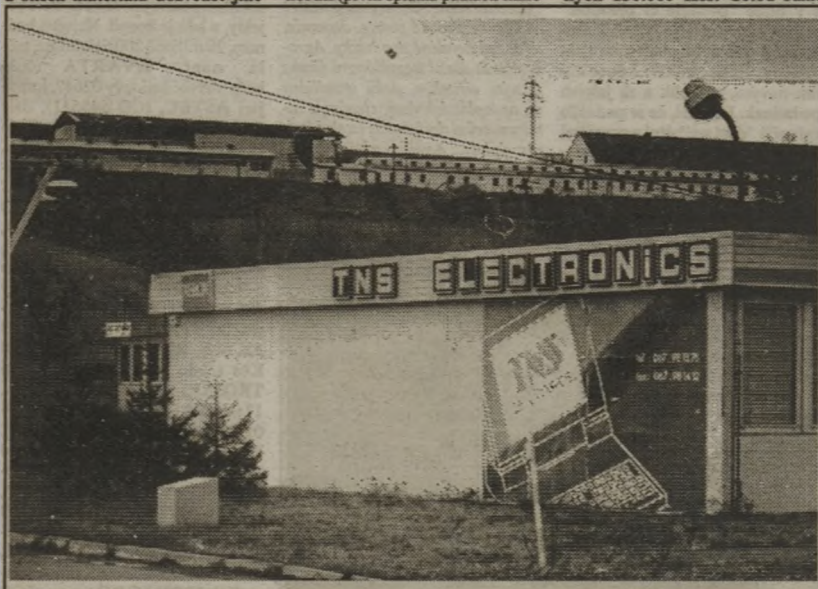
chovcích koupila tamtéž za 17 miliónů 636 tisíc korun MONTOVANOHALU. (První splátku v hodnotě šesti miliónů splatila 31. ledna 1991, druhou ve stejné výši 31. března následujícího roku a zbytek za tři měsíce.) Jejím šéfem byl Lubomír Polišenský, jinak podilníkem společnosti s ručením omezeným UNISPOL ZLÍN a ředitelem družstevního podniku HYDRALIK-KOVO Želechovice: Navíc patřil k jedněm z těch, co se vyznařil v obchodní činnosti agrokombinátu.

Nesmíme ale ani zapomenout na bývalého náměstka předsedy družstva Miroslava Grecmana, který za pouhých 49.000 Kčs koupil objekt v Březové (do léta 1991 jej ještě nezaplátil), na ing. Vieru Valentovou, ředitelku MOSYV, jež za milión 560 tisíc získala objekt MIKROAGRA (zaplátila ke 14. prosinci 1990 půl miliónu korun, zbytek měla složit do konce roku 1991, ovšem nesložila nic), na Pavla Humena, který koupil restauraci LETADLO PEGAS, kde byl šéfem, za 560.000 Kčs (ve dvou splátkách, tj. k 10. prosinci 1990 a k 30. září 1991 měl vše uhradit, splatil však pouze prvních 200 tisíc...), na Ivana Juráka, vedoucího Bistra AZNP ZLÍN-LOUKY, který je dostal za pouho pouhých 150.000 Kčs (celou sumu zaplatil k 31. lednu 1991)...

(A mohli bychom jmenovat další "akciovky" či společnosti s ručením omezeným, tj. spíše ukázat, jací to lidé kupovali za "babku" majetek ostatních družstevníků. Jenomže, na tohle by nestačila celá jedna knížka navíc. Musí tedy pro ilustraci stačit, co je zde uvedeno. K tomu snad jen na závěr ještě jednu maličkost: Totiž, jako by v většině kupujících měly termíny jejich splátek stejné datum. Či jinak řečeno, jako by se jaksí dopředu počítalo, že všichni přijdou ve stejný den najednou k obrovské sumě peněz... Nikdo to dosud nevyšvětil. Otázky ale mohou být položeny i jiné: Proč se vyšetřující orgány a prokuratura nezajímaly o systém tzv. bezúročných půjček? Jak byly udělovány, kdo k nim dal souhlas a proč, když družstvo bylo bankrotky už v té době na pokrají bankrotu...? Zkoumal také někdo, zdali byly půjčky zaplacené, když se jedná z části "odštěpeného" slušovického družstva DAK MOVA "odštěhovala" do Bratislavy na Slovensko, které je už víc jak dva roky samostatným státem? A to už nemluvě o tom, kde vzali kupující najednou tolik peněz. Ale, tuhle otázku už jsme jednou položili...)

Společnost s ručením omezeným POLSTAR se sídlem v Žele-

(Pokračování přístě)
 Jiří F. PILOUS

Buňky TNS Electronics, v pozadí stáj koní.

na, která se za jednotlivými akciovými společnostmi, společnostmi s ručením omezeným nebo soukromými firmami skrývají. Ale, známe je odjinud, z jiných pramenů a s většinou z nich jsme se v předešlých kapitolách už setkal nesčetněkrát. Přesto však neuskodí, když si je v této souvislosti připomeneme znovu. Třeba proto, že jde o lidi patřící k funkcionářům družstva.

Tak například rodina Čubových: Společnost s ručením omezeným MONDON, reprezentovaná docentem ing. Františkem Čubou, CSc., Janou a Ludmilou Čubovými, koupila objekt AFILACE III za 1.296.000 Kčs (celé splaceno 31. prosince 1990; RENETA s Ludmilou Čubovou AFILACI II za milión 325 tisíc korun (první splátka v hodnotě miliónu složena 15. listopadu 1990, druhá a poslední pak 31. prosince téhož roku); a aby bylo všechno v rodině, tak AFILACI III v hodnotě 1.310.000 Kčs dostala

nů korun k 15. prosinci 1990, zbytek o tři měsíce později) a zázemí hotelu VŠEMINA (hodnota 836 tisíc korun, splaceno 10. prosince 1990). Konečně, nesmíme ani zapomenout na MORAGRO, kde docent ing. František Čuba, CSc., přímo šefoval a jeho bratr František tam držel nemalý podíl: tahle akciová společnost koupila AGROTEAM za 4.930.000 Kčs a peníze zaplatila už 31. října 1990.

(Vezmeme-li tučku a papír, lehce spočítáme, že rodinný klan tehdejšího pana předsedy družstva docenta ing. Františka Čuby, CSc., spoluzískal majetek nejméně za 80 miliónů korun "účtní hodnoty", čili zhruba desetinou toho, co se podle citovaného seznamu v té době prodávalo. Což je samo o sobě sama dost slušná, nehlédě na skutečnou cenu. To ovšem není tak podstatné. Údiv budí spíše něco jiného: Kde na to vzali peníze? A jak je možné, že celou částku zaplatili do konce prvního čtvrtletí roku 1991? Jistě, možná na to dostali půjčku. Ale, proč potom oni ano a jiní ne? Proč půjčky např. banky od-

mělsplátek k 31. prosinci 1990, uhradit ovšem pouze 50.000 korun. Pan Novák byl ale také podilníkem společnosti s ručením omezeným VALOR, která získala objekt AKVARIA ve Splytíněvi za 3 milióny 412 tisíc korun (první splátka milión dvě stě tisíc Kčs k 15. prosinci 1990, další milión 600 tisíc korun k 31. březnu 1991 a zbytek o tři měsíce později.)

Družstevní podnik SAMBOX ve Vizovicích pak koupila za 119 miliónů rodina Slezáků (otec Zdeněk, syn Jaromír), jinak šéfově stejnojmenné společnosti s ručením omezeným. Přestože měli zaplatit peníze ve třech splátkách (k 10. prosinci 1990, k 30. červnu 1991 a k 31. březnu 1992), do léta 1991 nedali ani haléř.

(Ostatně, bylo by zajímavé vědět, jestli vůbec něco zaplatili a kdy... Mimo to, JUDr. Zdeněk Slezák starší je navíc ještě společníkem AGROTRANSU a AGROCOMPU.)